

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

ze skargi uczestnika postępowania R. N.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 1 grudnia 2011 r., w sprawie z wniosku M. C.

przy uczestnictwie R.N. i in. ,

o stwierdzenie nabycia spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 stycznia 2013 r.,

zażalenia uczestnika postępowania R. N.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 27 kwietnia 2012 r.,

- 1) oddala zażalenie,
- 2) przyznaje adwokatowi M. P. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Z. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi R. N. z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Z. odrzucił skargę R. N. o wznowienie postępowania w sprawie z wniosku M. C. o stwierdzenie nabycia spadku, zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu z dnia 1 grudnia 2011 r. W uzasadnieniu wyjaśnił, że choć skarżący określił podstawę wznowienia w sposób zgodny z brzmieniem art. 401 pkt 2 k.p.c., to powołana przez niego okoliczność, mająca uzasadniać wznowienie postępowania, nie stanowi - co wynika już z treści skargi - ustawowej podstawy wznowienia, ujętej w art. 401 pkt 2 k.p.c.

R. N. w zażaleniu na postanowienie z dnia 27 kwietnia 2012 r. zakwestionował zasadność odrzucenia skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uczestnik postępowania R. N. wniósł apelację od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 14 czerwca 2011 r. w sprawie z wniosku M. C. o stwierdzenie nabycia spadku. Rozprawa apelacyjna została wyznaczona na dzień 10 listopada 2011 r. W dniu 10 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy na pisemny wniosek R. N. odroczył rozprawę; nowy termin wyznaczył na dzień 1 grudnia 2011 r. Zawiadomienie o nowym terminie zostało doręczone R. N. w dniu 25 listopada 2011 r. Pismem z tego dnia R. N. wniósł o odroczenie rozprawy mającej się odbyć 1 grudnia 2011 r. Wniosek o jej odroczenie uzasadnił tym, że w dniu 1 grudnia 2011 r. w Sądzie Rejonowym w R. ma się odbyć rozprawa, na którą został wezwany pod rygorem stawiennictwa obowiązkowego. Poinformował przy tym, że nie dołącza wezwania, ponieważ je zgubił. Wniosku o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 1 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy nie uwzględnił. Postanowieniem wydanym 1 grudnia 2011 r. oddalił apelację R. N. od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 14 czerwca 2011 r.

W skardze o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 1 grudnia 2011 r. R. N. powołał się na to, że wskutek niezgodnego z prawem nieuwzględnienia jego wniosku o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 1 grudnia 2011 r. został pozbawiony możliwości działania przed Sądem Okręgowym w postępowaniu o stwierdzenie nabycia

spadku, a to zgodnie z art. 401 pkt 2 k.p.c. stanowi okoliczność uzasadniającą wznowienie postępowania.

Należy podzielić pogląd Sądu Okręgowego, że wskazana w skardze przez R. N. okoliczność, mająca uzasadniać wznowienie postępowania, nie jest ustawową podstawą wznowienia określoną w art. 401 pkt 2 k.p.c., a tylko stwarza pozór takiej podstawy.

W świetle art. 401 pkt 2 k.p.c., pozbawienie strony (uczestnika postępowania nieprocesowego) możliwości działania może stanowić podstawę wznowienia wtedy, gdy jest skutkiem naruszenia przepisów prawa (przez które tu należy rozumieć w zasadzie tylko przepisy postępowania). Tym samym art. 401 pkt 2 k.p.c. wymaga istnienia związku przyczynowego między pozbawieniem strony możliwości działania a naruszeniem przez sąd określonego przepisu prawa procesowego.

Doręczenie R. N. zawiadomienia o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 1 grudnia 2011 r. nie spełniało wymagań art. 149 § 2 k.p.c. Przesyłka z zawiadomieniem została mu doręczona na 6 dni przed terminem rozprawy, zgodnie zaś z art. 149 § 2 k.p.c. powinna być doręczona na tydzień przed terminem rozprawy. Naruszenie art. 149 § 2 k.p.c. przez niezachowanie określonego w nim terminu nie pozbawia jednak zawiadomienia skuteczności, ani nie jest jednoznacznie automatycznie z pozbawieniem strony możliwości działania (innymi słowy - z pozbawieniem strony możliwości obrony swych praw). Może co najwyżej stanowić uchybienie mające wpływ na wynik sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 1978 r., IV CRN 62/78) lub okoliczność uzasadniającą odroczenie rozprawy, jeżeli strona z powodu opóźnienia w doręczeniu zawiadomienia nie mogła się należycie przygotować do rozprawy. Jednakże w niniejszej sprawie nie ma podstaw nawet do takiej kwalifikacji naruszenia art. 149 § 2 k.p.c. Brak dowodów na to, aby jednodniowe opóźnienie w doręczeniu zawiadomienia negatywnie oddziaływało na możliwości popierania przez uczestnika wniesionej apelacji. Nie przeszkodziło mu ono nawet w złożeniu wniosku o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 1 grudnia 2011 r. Gdyby więc złożony przez niego wniosek o odroczenie rozprawy był zasadny, mógłby zostać uwzględniony.

Wniosek R. N. nie był jednak zasadny. Nie wykazał on w nim powoływanej przeszkody do udziału w rozprawie. Także oceniając *ex post* treść wezwania na rozprawę przed Sądem Rejonowym w R., które R. N. rzeczywiście otrzymał (we wszczętej przez niego sprawie cywilnej), nie ma podstaw do przyjęcia, że w związku ze zbiegającymi się terminami rozpraw przed Sądem Rejonowym w R. i Sądem Okręgowym w Z. należało odroczyć rozprawę przed Sądem Okręgowym w Z.

Sąd Okręgowy nie odraczając rozprawy wyznaczonej na dzień 1 grudnia 2011 r. nie naruszył więc art. 214 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Tym samym nieodroczenie tej rozprawy nie mogło - jak trafnie przyjął Sąd Okręgowy - stanowić powoływanej przez skarżącego, przewidzianej w art. 401 pkt 2 k.p.c. podstawy wznowienia postępowania w postaci pozbawienia możliwości działania w postępowaniu sądowym.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji, a o kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu zażaleniowym z urzędu rozstrzygnął zgodnie z § 19 pkt 1 w związku z § 2 pkt 3, § 9 pkt 2 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).